

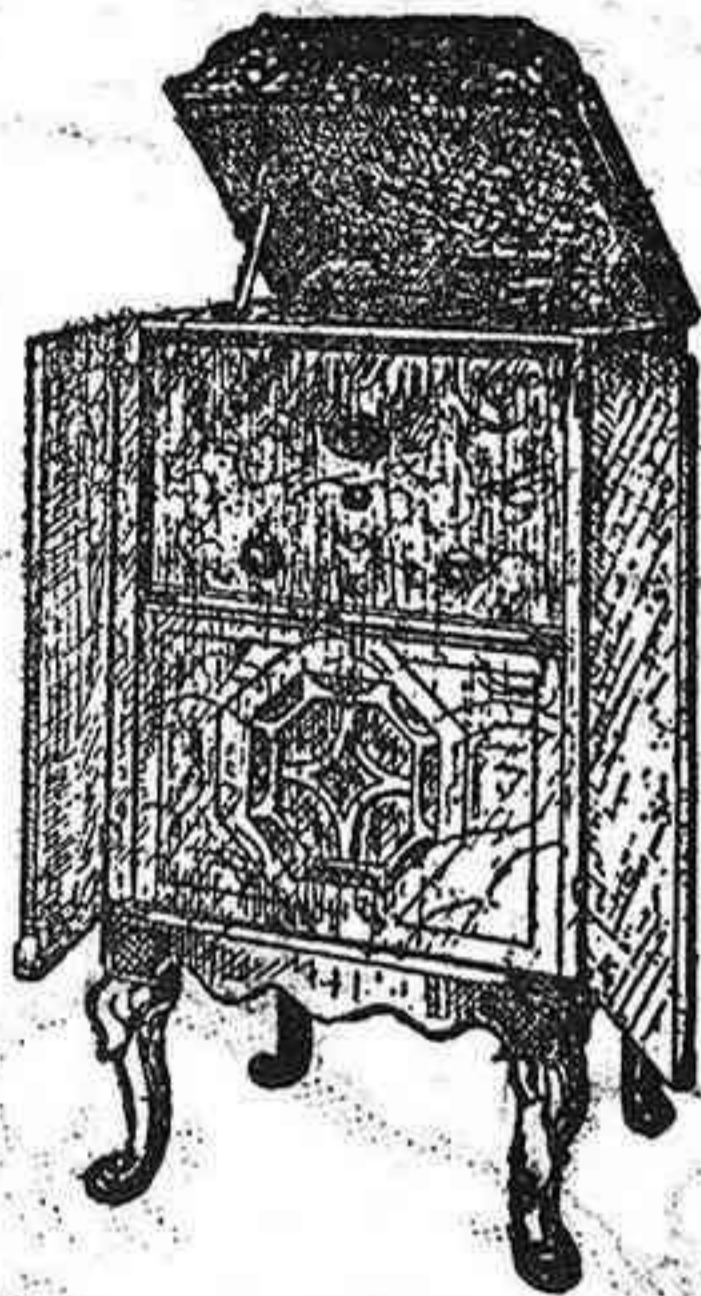
L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

—Fes veure que perds, Manelet, que si no em deixes guanyar de pressa no hi seré a temps.

Ràdio-Phono CLIMO

PREU:
900
PTES.

Ramon Climent

Consell de Cent, 266 (tocant E. Granados)
Telèfon 23058 :: BARCELONA

VIES URINÀRIES Impureses de la sang-Debilitat nerviosa

Prou sofrir inutilment de les dites malalties gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

Vies urinàries: *Blenorragia* (Purgacions) amb totes les seves manifestacions, *uratrítis*, *prostatítis*, *orquítis*, *cistítis*, *gota militar*, etc. de l'home, *vulvítis*, *vaginitis*, *metritis*, *uretritis*, *cistítis*, *anexitis*, *fluixos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin es gaureixen aviat i radicalment amb els **Catxets del Doctor Soivré**, als malalts es gaureixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc., tan perillós sempre i que necessiten sempre la presència del metge, i ningú no s'assabenta de la seva malaltia. **Venda: 6'60 ptes. caixa.**

Impureses de la sang: *Sífilis* (avariosis), *eczemes*, *herpes*, *úlceres varicoses* (llagues de les cames) *erupcions*, *escrofuloses*, *eritemes*, *acne urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin es gaureixen aviat i radicalment amb les **Pildores depuratives del Dr. Soivré**, que són la medicació depurativa ideal i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la renoven augmentant-se totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent amb poc temps totes les úlceres, llagues grans, floronscos, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundant, no deixant o l'organisme rastre del passat. **Venda: 6'60 ptes. flascó.**

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polucions nocturnes*, *espermatòria*, (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fatiga corporal*, *tremolors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos*, de la dona i totes les manifestacions de la *Neurastènia*, o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es gaureixen aviat i radicalment amb les **Gragees potencials del Dr. Soivré**. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medulla i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la juvenesa, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrem vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual de l'edat. **Venda: pessetes 6'60 el flascó.**

Venda en les principals farmàcies d'Espanya Portugal i les Amèriques

NOTA. Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 50 ptes. en segells per al franqueig a **Oficines Laboratori Sókatarg, carrer del Ter, 16, telèfon 5079. S. M. Barcelonà**, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desentrotllament, tractament i guariment de dites malalties.

BAMBU

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:

Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

CRÓNICA

A l'amic Plà

ILMENT assassinat caigué Francesc Layret, vilment assassinat caigué Salvador Seguí. Els seus dos noms s'entrecreuen al llarg de la seva vida i la mateixa fi els hi dona una germanor sinistre. Francesc Layret era el pensador de la revolució que es preparava; Salvador Seguí era l'acció. La vida turmentada i dramàtica de Francesc Layret

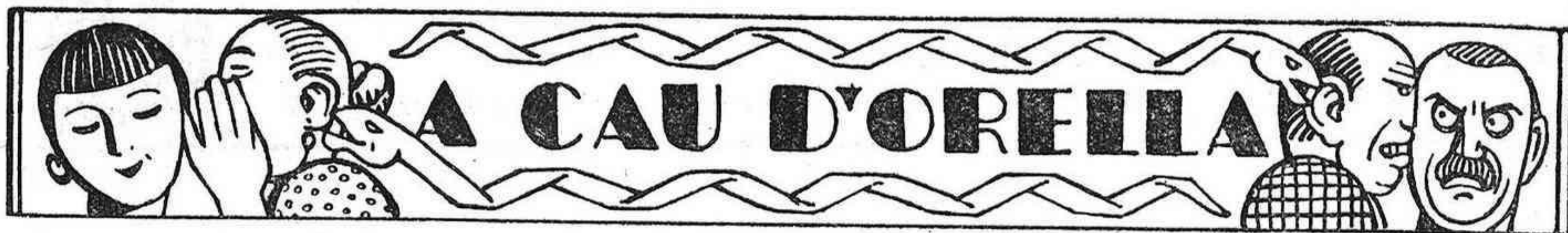
és d'un valor humà tan ric d'exemples, tan noble d'intenció, tan clar de fets que arreu del món seria considerat com una vida exemplar, és a dir, com una vida digna d'exemple. Es poc coneguda l'obra i la vida de Francesc Layret. La seva rectitud, la seva moral, la seva austeritat, la seva intel·ligència, la seva sensibilitat... Hom estima i admira l'obra de Francesc Layret i més l'estimen els qui varen tenir l'honor de tractar-lo. Homes com Lluís Nicolau d'Olwer que no la coneixia gaire, va escriure en el X aniversari de la seva mort unes paraules dignes de l'helenista sobre el parer que li mereixia el mort illustre. D'ell han pensat nobles coses des de qui avui és President de la República Espanyola al més modest treballador passant per Gabriel Alomar, Pere Coromines, Francesc Macià, Lluís Companys, A. Rovira i Virgili, Jaume Aiguader, Joan Lluhí, Antoni Xirau, Roberto Castrovindo, Angel Pestanya, Manuel Azaña, Indalecio Prieto, etc., etc... Tothom davant d'una vida que és un exemple ha tingut una barretada respectuosa i una íntima enveja. Ha estat precis que en les pàgines de *La Veu de Catalunya* on es va dir allò «del de la gorra d'En Rull» hagi sortit la vergonya d'una ironia sots-crita de Josep Plà sobre la persona de Francesc Layret. No ha estat un article, no ha estat un comentari, una frase, un paragraf. No; ha estat un adjectiu de qualitat planiana, d'aquells que sap fer servir l'amic Plà, pintoresc i atribiliari subjecte, home d'evidentísim talent que sap posar en els seus articles la suficient quantitat de menyspreu per als homes i les coses que té la intenció de ferir. En parlar del plet rabassaire i del moviment de la «Unió», Josep Plà s'ha limitat a dir que havia estat cosa entre altres «del famós Layret». «¡El famós Layret!» Així, ja està dit... El famós Layret, amb la ironia sornaguera i feliç de Josep Plà. Ja està batejat Francesc Layret. Plà li ha dit «famós Layret» com va dir allò «del radical Car-

ballo», etc. La frase ja està llançada i pot o no pot tenir transcendència, però Josep Plà ja l'ha dit. Perfectament. Però tots som responsables de les coses que diem i tots sabem de quina manera es diuen. No és que em senti indignat pel tracte que Josep Plà dona a la memòria de Francesc Layret. Hom també sap quan vol emprar aquesta mena de trucs polèmics. Es cosa fàcil i gairebé corrent. «No té res de particular», dirà amb aquella veu grassa i satisfeta com quan tractava de senyor Caneja al senyor Díez Caneja o com quan li deia al senyor Cambó: «Home, i vostè amb el talent que té, per què s'equivoca tant en política?» I després de posar una cara d'home ingenu i somriure gentil resta satisfet per dintre com dient: «Jo ja li he engegat», com quan es va dedicar a anar fent notes necrològiques dels que s'anaven morint de la pena de l'Ateneu que tenien el tic de posar nirviós a la beatífica banitud de Joaquim Borralleres. Però l'amic Plà aquest cop s'ha excedit una mica. Dir «famós» a Layret amb aquest to menyspreatiu li ha de reportar uns quants seriosos ensurts a ell i als qui han consentit la broma. Potser un dia haurem de dir que Prat de la Ribera era un «vividor», perquè a la fi el «famós» Prat vivia de fer política, cobrant els sous magnífics, i per tant era un enxufista del catalanisme; potser serà qüestió de preguntar al famós Cambó com vivia a l'any 1918 i com viu ara i com es pot amuntegar la fortuna tan considerable que té sense que l'esforç inicial posat en joc sigui prou clar; potser serà hora de preguntar al famós Plà perquè va deixar de fer aquell programa que tenia d'anar a veure a Abd-el-Krim i posar-se d'acord amb ell per a fer un aixecament conjunt contra Espanya, quan es sentia més separatista que Francesc Macià i deia que el senyor Cambó era un poca-vergonya a qui li havia demanat telegràficament per a fer un alçament a Catalunya—aquell famós telegrama que indignà tant a Joan Estelrich—i que no li va contestar tan sols... Potser sí que serà hora davant de la inconsciència de Josep Plà de tractar als nostres homes exemplars amb aquest menyspreu considerable i ridícol de fer-li avinent que podrem fer molta broma amb ell i amb els que li consenten que en les pàgines de *La Veu de Catalunya* es converteixen en la cosa eixorca que són quan el senyor Plà es posa a fer broma sense pensar amb les coses que li poden descobrir... Entesos?

FRANCESC MADRID

.....

Compreu tots els divendres,
L'ESQUELLA de la TORRATXA
i els dissabtes
LA CAMPANA DE GRACIA
Es venen per tot Catalunya. Preu: 20 cts.

NO ERA CAMBO

Un amic nostre ha anat a Olesa a veure la *Passió*. La *Passió* d'Olesa és una cosa veritablement interessant de veure i d'escoliar.

L'actor encarregat del paper de «Judes» s'havia caracteritzat d'una manera que recordava al senyor Cambó, l'apòstol de la Lliga i del difunt *partido centrista*.

El nostre amic ho feu observar als que l'acompanyaven. I així que entrava «Judes» en escena deien:

—Ja vé Cambó.

Que consti, que ho deien, pobres, sense ganes d'ofendre i únicament per a fer un xic de broma. En una escena de l'obra, «Judes», penedit, torna la bossa dels diners.

Veient això, el nostre amic i els seus acompanyants es miraren i digueren:

—No és Cambó.

EL SENYOR VILALTA I ELS PRESSUPOSTOS

Uns comerciants es queixen al senyor Vilalta dels pressupostos municipals.

Tots ells li asseguren que els negocis van molt malament. «Jo—diu un—cap client dels que paga vol comprar.»

El senyor Vilalta — documentat sempre—, assegura que n'està assabentat i que àdhuc sap més: «que ja no volen comprar ni els clients que no paguen.»

«Però que s'hi pot fer»—replicà el senyor Vilalta amb un arronsament d'espatlles semi-budista — «l'Ajuntament s'ha vist en la imperiosa necessitat de fer un pressupost d'esquerres republicanes i...»

EL SENYOR CASANOVES ES TORNA ESPIRITUAL.

L'altre dia una de les moltes admiradores del senyor Casanoves diuen que li deia: «Vostè creu que existeix l'home capaç de casar-se amb mí?»

Després de pensar-ho una mica, el senyor Casanoves va contestar a la interrogadora: «Vostè és prou intel·ligent per no acceptar l'home disposat a fer semblant bestiesa.»

Com que tenim la seguretat que el senyor Casanoves no ha llegit mai Bernard Shaw, i qui sap si mai no n'ha sentit parlar, no en podem denunciar una legítima influència.

DESAVENTATGES DE TENIR EL QUE CAL PELS DIES DE PLUJA.

El novel·lista Rossich Catalan, proper premi Crexells, viatjava l'altre dia en el tramvia del Passeig de Gràcia.

Era una dia plujós i el tramvia anava de gom a gom. Passa el cobrador. Tothom s'apressa a treure els diners de la butxaca, menys una dona que, per carregar un nadó, es troba molt enfarfegada per poder treure els cèntims del portamonedes.

Tot d'una i amb resolució sobtada, diu el senyor Rossich Catalan: «Faci el favor, tingui. Es un moment.» I posa l'infant als braços del rialler novel·lista.

El novel·lista no sap com agrair la deferència. Es per això que una vegada la dona enllestida del bitllet i carregada novament amb el nadó, s'atreveix a preguntar-li el per què d'haver-lo a favorit convertint-lo en mainadera. La dona, amb veu mannyaga i baixa, li desfà l'enigma. «Es que vostè porta un magnífic impermeable.»

I és cert, el senyor Rossich Catalan porta un impermeable magnífic, dels que es fan albirar.

EN UNA LLOTJA DEL LICEU

A l'escenari del nostre gran teatre d'òpera es canta Sigfrid. En una llotja s'enraona de coses de casa. Les senyores de la llotja van molt ben abillades. Són senyores de nourics republicans.

Avui—per a enlluernar-la— han convidat a una tia vella, d'aquelles que diu pertot «qui les ha vist i qui les veu».

La tia parla del passat. «Ai, aquells temps d'abans de la guerra! Els ous anaven a tres, deu.»

Una de les noves riques contesta indignada. «No parli d'això, tia. L'stock dels ous d'abans de la gue-

rra, ja fa molt de temps que s'ha acabat.» I mou el cap per a fer llampuejar les arrecades de brillants que rumbeja.

En l'escenari el tenor s'esgargamella cantant l'himne a la Primavera.

DOS SENYORS: EL SENYOR SAGARRA I EL SENYOR ESCOFET

El senyor Sagarra, el regidor, és l'home de les paraules engüentades.

Parla sempre com si hagués mastegat perfumaria barata.

En la sessió passada, el senyor Sagarra feia l'apologia del senyor Escofet, el gran regidor, client màxim del «Moulin Rouge» on despesa a mans vessades.

Senyor Escofet—deia el regidor de la Lliga—, estic segur que vostè sap allò castellà que diuen, que diuen... (en Sagarra pasta les paraules amb espàtula). No ho dic jo, que diuen... que diuen... «piensa el ladrón que todos son de su condición.»

El senyor Sagarra en llançar aquests mots fa cara de malva-rosa.

El senyor Escofet s'ha mig congestionat.

Aquest senyor Tabarra... és un gamarús que murmurava, mig mossegant, el senyor Escofet en un dels corredors de darrera les llotgetes del seu preferit músic-hall del Paral·lel, on va cada nit a beure xampany i que l'ensenyin de ballar.

CONFLICTES TEATRALS

Aquesta temporada Carles Soldevila no ha estrenat a Romea.

Motius? Maria Vila volia fer, en una obra presentada a l'empresa per aquest autor, un paper de joveneta que Carles Soldevila no creia possible que la Vila pogués interpretar per l'edat de l'actriu i, sobretot, pel seu aspecte extern. «Veurà, Maria Vila»—diuen que deia amb to de crema cremada el refinat escriptor de les suavitats—. «Vostè, quants anys té, Maria Vila? I perdoni l'impertinència, ben impròpia del meu temperament i del molt que conec l'ànima femenina.»

Maria Vila dubtava, volia inventar, situar-se en els anys desitjats. «Apressi's, apressi's a confessar-ho»—diuen que va dir insinuant i convincent Carles Soldevila—. «Cada moment que passa agreuja el seu cas».

NAZIS O TANASIS?

Es sabut de tothom que dies passats va ésser detingut a Barcelona un individu el cognom del qual és Wagner que va ésser detingut per estafador. Els nazis residents a la nostra ciutat feren davant les autoritats protestes per la detenció de l'individu esmentat al·legant que és el Cap dels «hitlerians» de Barcelona.

No sabem certament si la protesta dels feixistes alemanys obeeix a suposar que el Cap és un home honorable o bé que donen poca importància a unes simples estafades si les comparen amb els assassinats i altres excessos que cometien els seus correligionaris alemanys.

UNA FACECIA DE FONT-BERNAT.

Quan Rovira i Virgili s'exilià per por de la persecució de la Dictadura, s'establí a Toulouse. Trobà allí a Pep Fontbernat que li feia de «cicerone» i li explicava les coses d'aquelles terres.

Un dia anant per la ciutat vegeren en un dels carrers més cèntrics un lletreret que deia «Sage Femme» (llevadora) i a la mateixa porteria hi tenia llogat un quartet un «bric a brac» és a dir; un drapaire que en diríem a casa nostra, el qual tenia penjats els seus articles a la mateixa porta. Es donava el cas el dia de referència que sota mateix del lletreret de la «Sage Femme» aquell bon home hi havia penjat una trompeta.

—Què és això?—preguntà Rovira i Virgili a Fontbernat.

—Això és una llevadora—respongué.

—I la trompeta?

—La trompeta l'empren els veïns fent el mateix que fan a Barcelona amb els dos o tres pics i repicó.

Això que sembla un conte es pot comprovar llegint les cròniques que escrivia Rovira i Virgili a «La Publicitat» sobre les terres del Lenguadoc cap al més d'octubre de 1923.

COM ES FA UNA BIBLIOTECA

Un escriptor català ha trobat un sistema de fer-se una biblioteca, que si no fi falla, serà de les millors de Catalunya. El sistema consisteix en acabar els seus articles recomanant un llibre.

Naturalment que l'escriptor al·lu-

dit i recomanat no té altre remei que trametre-n'hi un de dedicat.

QUINA FEINADA...!

Ara resulta que els socialistes catalans (U. S. C.) s'han coaligat amb els seus correligionaris d'Espanya.

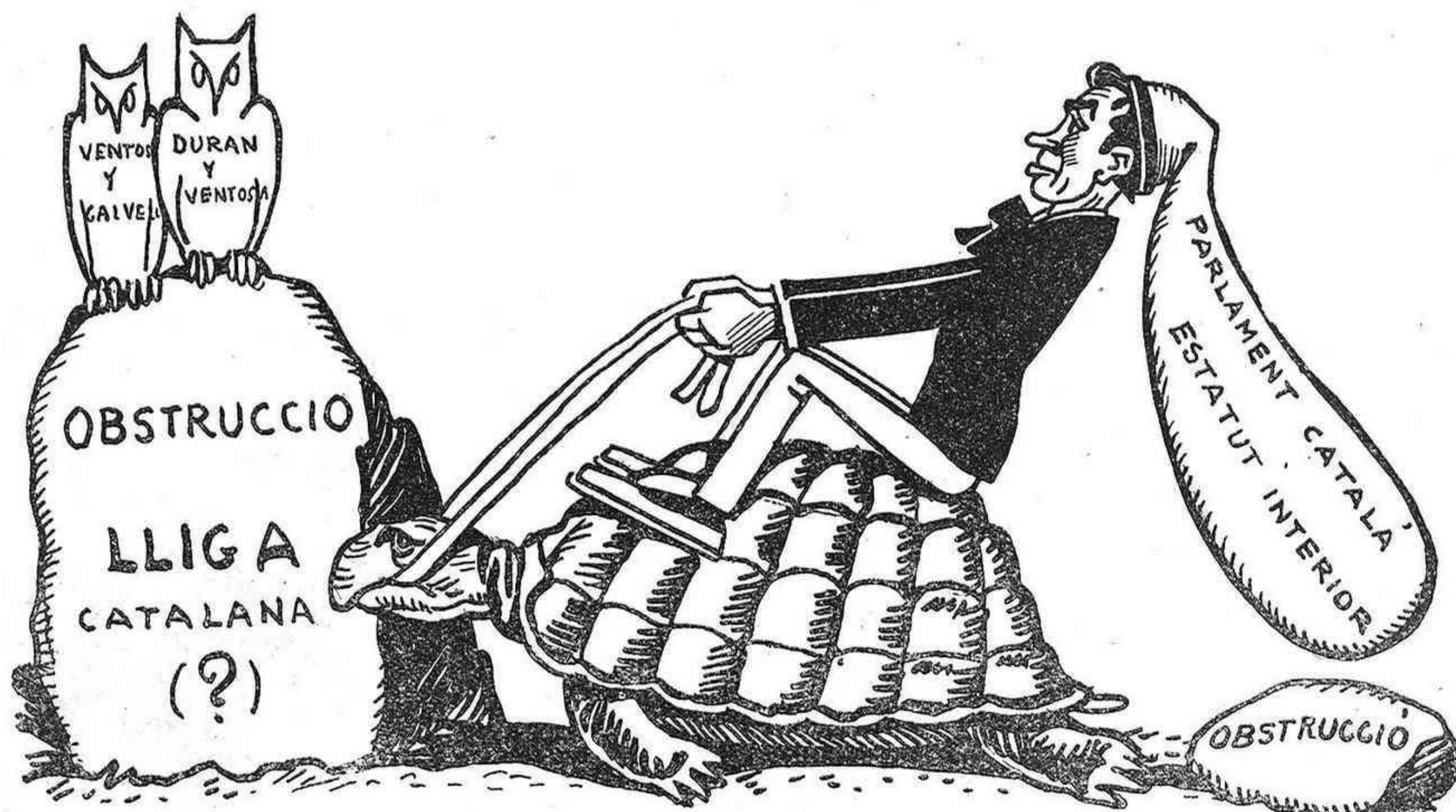
Les unions de grups afins sempre ens han agradat i les hem trobat naturals, però en aquest cas no l'aprovem, car hem de dir amb el cor a la mà que si els d'ací estan ja tots en possessió del corresponent «enxuf» no passa el mateix amb els de l'U. G. T. No per res, no, és que són més nombrosos.

QUE EN VINGUI UN QUE EN SAPIGA MES

Tothom sap que Prieto, el Ministre d'Obres Públiques, és un dels homes més malparlats d'Espanya i nacions adjacents. No és que sigui malparlat en el sentit d'emprar mots grollers. El que fa és anomenar les coses pel seu nom.

Diumenge passat, li telefonaren des de la redacció de «La Rambla» demanant-li hora per a que un redactor hi anés a fer-li un interviu.

Conforme; respongué Prieto, però que en vingui un que en sàpiga, car fa un moment que he rebut la visita d'un redactor de «Full Oficial» que és tan periodista com jo capellà.

—Podria anar molt de pressa, però aquestes pedres que m'han posat al pas, em fan anar a pas de tortuga.

—Ep, amic! Que us heu fet mal?

GLOSSARI

DELS ESTANQUERS

Fins ara els estanquers eren una gent pacífica, relativament pacífica. Es limitaven a vendre els «caliquenyos», les «porres», les «fàries», els llumins. A ningú no li havia passat pel cap que a l'estanc pogués haver-hi quelcom més que «caliquenyos» «porres», «fàries», altres menes de tabac i llumins.

Fins que hi hagué qui pensà que hi havia quelcom més. I en lloc d'entrar amb els cèntims, va entrar-hi pistola en mà i dient aquella cosa que els films sudamericans ja han fet esdevenir clàssica (1).

—Mans enlaire!

Naturalment, els estanquers no s'esperaven això. Els estanquers no creien que—encara que mantes vegades el tabac fos dolent—n'hi hagués per tant. Creien també que guanyar-se la vida venent tabac i llumins—i algun dècim de la Rifa des de darrera un taulell era cosa inofensiva i relativament fàcil.

Ara veuen, però, que s'havien equivocat. Ara veuen que no és tan fàcil com semblava. Avui, per a ésser estanquer, es necessita tanta valentia com per a anar a caçar lleons. La ciutat, gràcies a la ineficàcia de la policia i al desencert del governador, s'ha convertit en una jungla on les feres van amb gorra i usen encenedor. I star: aquella star que des dels temps idíllics i patriarcalcs de Martínez Anido sembla haver-se aclimatat a Barcelona.

Naturalment, el que menys gràcia

(1) I si no és del tot clàssica poc se'n falta.

fa de tot això als estanquers és la star.

I com que no és cosa que despatxin amb cota de malla i metralladora els paquets de setanta, han decidit protestar. La millor manera de protestar que han trobat els estanquers és tancar els estancs o sigui: privant-nos de fumar.

No és pas una tàctica inhàbil «així — deuen haver pensat — ens ajudaran tots els fumadors o tenim tranquil·litat nosaltres els que venem tabac, o es queden ells sense fumar. I com que és molt possible que el governador fumi, si el governador no pot fumar mentre hi hagin atracadors faci la guerra als atracadors. Aquella guerra tan necessària per a la pau de la ciutat.»

VIRAI..

Llegiuu totes les setmanes

L'Esquella de la Torratxa

—No... perquè la pàgina de L'Esquella s'acaba aquí.

EL SENYOR SAGARRA PARLA ALS RADIO-OIENTS

El senyor Sagarra, en la sessió passada, feia un gran discurs: un d'aquells tres o quatre grans discurs que fa cada sessió. Es tractava de carns i verdures.

Ningú, com sempre, escoltava els esgargallaments del senyor Sagarra.

El doctor Aiguader lligia el diari. Els Regidors de la Lliga conversaven. El senyor Santamaria feia una cigarreta. En Vilalta contava els botons del gec d'en Pere Comas. Aquest combinava «menús» d'àpats propers a l'Hostal del Sol. El senyor Escofet pensava en la nit i en els passos de tango que encara no ha pogut aprendre.

El senyor Sagarra s'adonà, tot d'una, que tots els pensaments de tots els regidors són fora del saló de sessions: «Senyor alcalde—exclama amb un gemec d'anyell pasqual—, aquests no m'escolten. El senyor Aiguader toca la campana i segueix llegint el diari.

«Senyor Alcalde — repeteix en Sagarra—, malgrat la campana, no m'escolta ningú.»

Altre repic i senyes enigmàtiques del noi Aiguader al seu il·lustre pare.

Es en aquest moment quan l'eloqüent, patètic i profús regidor de la Lliga arriba al cimall august de la seva peroració.

«Radi-oients, ja que en el saló de sessions ningú m'escolta, escolteu-me vosaltres.

Ho prego per Déu i la Santíssima Verge Maria! Escolteu-me vosaltres».

Cal suposar que algun radi-oient o altre va exaudir el seu prec escoltant-lo per Déu i la Santíssima Verge Maria.

CINEMA

La producció espanyola

El cinema ja té 25 anys d'existència!

On és actualment la producció espanyola? Justament està a zero!

Espanya té un lloc europeu, sinó mundial, en el comerç, en l'esport, en la ciència, en les arts.

En el cinema no el té pas.

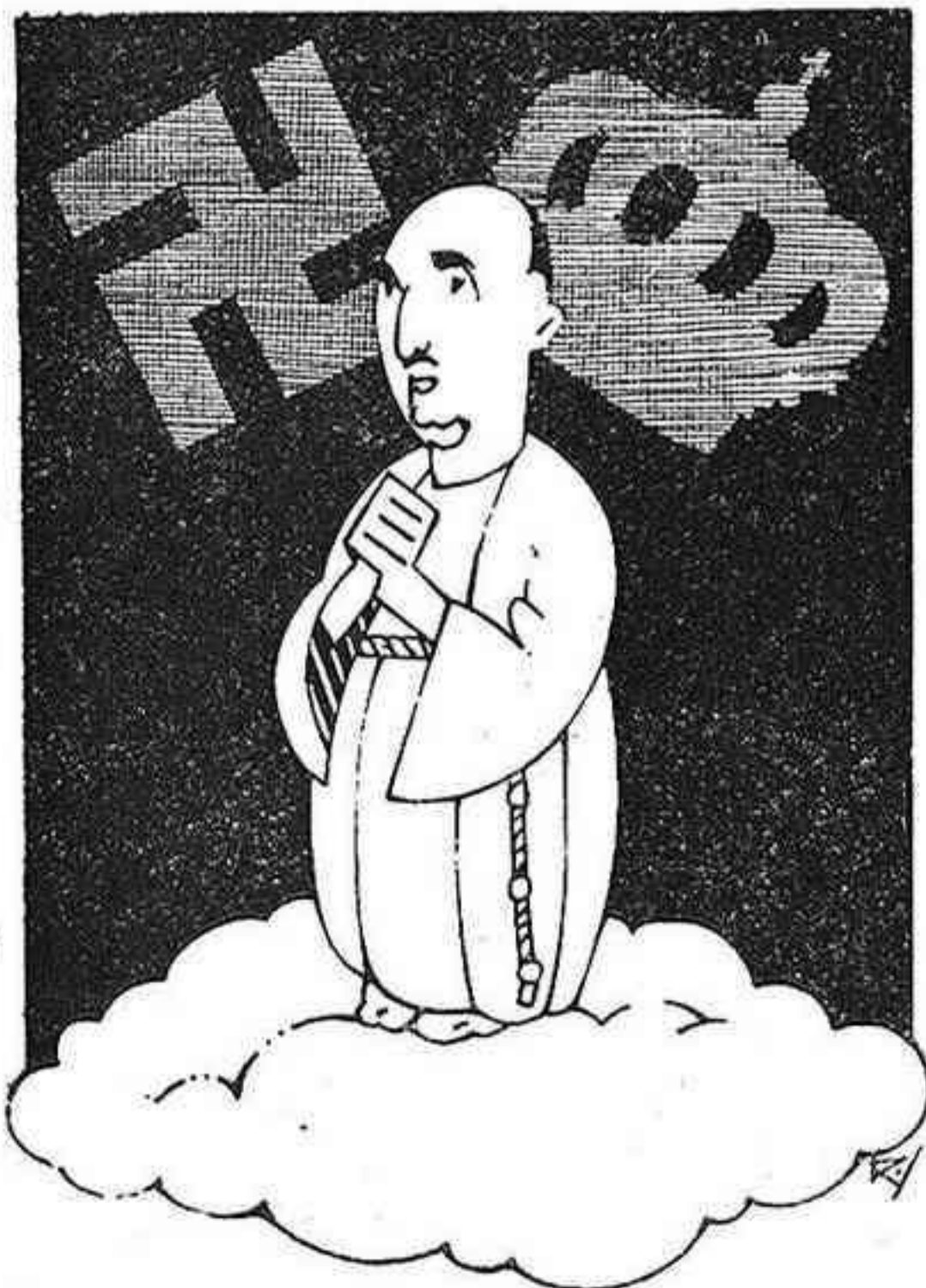
L'Amèrica abans sense comptar la Rússia) i amb Alemanya, França, Anglaterra, Itàlia, la Polònia, Xecoslovàquia, Àustria, també es vanagloriaren d'aportar la seva contribució al sèptim art. Espanya no pot dir el mateix.

Raó? el capital. Els capitalistes espanyols es guarden els diners.

En la indústria del cinema és necessari avançar diners abans que obtenir beneficis i ells volen el benefici abans que fer cap desembors.

Ací estem faltats de diners? No! Hi ha diners de sobres; hi ha també artistes de gran vàlua com Raquel Meller, Rosita Moreno, Catalina Bàrcena, que treballen i amb grat a les societats franceses o americanes.

Per tant el mercat dit espanyol, és important 120 milions de persones que el parlen) i pot rivalitzar amb el més gran a tal punt que les cases productores estrangeres han comprès que és mantes vegades més productiu l'editar films espanyols, per exemple «Espérame» de la Paramount, i «Primavera en Otoño» de la Fox, per a demostrar que si els espanyols no exploten el que podrien fer els altres, saben aprofitar-

Qui te gana...

Ventosa i Calvell somia fruites.

El bebedor de ginebra

—Mira Garlofa que ara «La Campana» et costarà més cara.

—Per què?

—Perquè a las campanes els han posat un impost.

se'n. Què farà Barcelona pel cinema? La nostra ciutat que té la sort de tenir un clima envejable posseix encara estudis ja preparats: Montjuïc, l'Hollywood català.

Els capitalistes tenen la paraula i els fets!

TONI ZERGA.

ACTUALITATS

La *Star Film*, de Madrid, està filmant «El hombre que se reía del amor» amb Maria Ladron de Guevara i Rafel Rivelles, en l'Estudi Orphea Film, al Parc de Montjuïc.

S'està formant una Societat Alemanya-Espanyola, a València, *La Hispano fou Film*, amb un capital de cinc-centes-mil pessetes (per començar).

A Madrid s'ha constituït una Societat per la explotació de films de dibuixos en color.

A Barcelona els cinemes estan en conflicte amb el Municipi per raó d'un impost sobre les fotografies i els cartells que han estat retirats de les façanes amb motiu de protesta.

La producció

Cadenas film alemany de Lyrafon, ha estat retirat dels programes. Un tema delicat no era pas mancat per a provocar controvèrsies. És un film que s'ha de veure.

Concessionaris

Poseu cura en la traducció dels títols de pel·lícules estrangeres. Hi ha persones qualificades que poden fer-ho millor que vosalires.

Films recomanables

14 de juliol.
«Cadetes».

Films que es poden veure

«Espérame».
«Violetas Imperiales».
«Hombre sin nombre».
«Aquí sobra uno».
«Grand Hotel».
«La vida de un gran artista».

POLITICA DE CAFE

Espanya sempre ha estat un país que s'ha distingit per la saviesa dels homes. A Espanya tothom és llest. Tothom té dret a opinar. A emetre judicis. A pronosticar.

El «jo faria això». El «a mi em sembla...». El «Van completament equivocats» són a l'ordre del dia de tot bon ciutadà.

Un de fora casa que ens sentís discutir o ens sentís parlar, pensaria:

—Caram! Quina gent més intel·ligent i patriòtica!

I que n'aniria d'errat!

El ciutadà que pensa, que opina, que parla, que «li sembla», que pronostica, les més de les vegades és un pobre home, un il·lús, un anormal.

La política que fan molts dels nostres ciutadans—política sense suc ni bruc, de mires, de partidisme, de «camarilla»—, és política de cafè—de cafè amb llet—. Política d'insídia i censura. De ganex de no trobar res ben fet.

En temps de la monarquia ja existia aquesta grotesca política de cafè amb llet i «croissant». Però per aquells dies es comprenia perquè el descontent era general.

Però ara que tenim allò que tant volíem, ara que «ja som republicans», ara que—encara que molts no ho creguin—gaudim d'una completa i excessiva llibertat, revolta les sangs sentir aquells parroquians de cafè amb llet amb doble racció de sucre i «croissant» que discuteixen de «sobremesa» i se les donen de savis i d'intel·lectuals.

No entrareu a cap Cafè que no trobeu uns senyors asseguts, amb fatxa d'homes que saben el què, sense que recolliu diàlegs com aquest:

—Es un home que no s'ha retirat a temps...

—Espanya no hi estava feta a això... Sempre un mateix govern!

—Francament, embafa...

—Que deixin pujar Lerroux... Potser no ho faria malament. De talent no n'hi falta... De làbia en té...

I aquests homes que parlen així, són aquells que tenen un comerç en el qual exploten uns quants infeliços dependents. Són aquells que tenen compte-corrent a tres bancs; que tenen una amigueta retirada a la torreta; que van a missa cada diumenge per a quedar bé amb la senyora, amb la societat i amb Déu; que parlen de Lerroux amb una

il·lusió i una esperança que corren.

Pensant en que si ell manés anrien més bé les coses; que aquells infeliços dependents no gaudirien de tanta llibertat; que seria a quatre o a cinc els bancs on tindrien compte-corrent; que a l'amigueta de la torreta el pressupost no hauria de reduir-se-li gens, la boca se'ls fa aigua que barregen amb el cafè amb llet.

Als cafès es fa una política de bordell. Es parla bé o malament d'un home tal i com ho farien les dones de carrer: al qui més promet per una carícia o mostra més feixuc el moneder, a aquell «incondicionalment» s'hi donen. Es la garantia, l'ordre, el seny...

Els temps dels amors lacònics i romàntics han passat.

Ara es va de cap a la pesseta i a la prostitució a tot drap.

Quan un polític fa l'ullet i promet «alguna cosa», no hi ha ningú que tingui escrúpols, vergonya ni dignitat.

A Espanya els cafès són focus de males llengües, de savis de cartró, de gent que no sap què vol ni què demana, d'homes que quan tenen monarquia volen República i quan tenen República volen la lluna o el sol.

I no són solament els senyors de «preu» a fer campanya de derrotisme. Encara que d'una manera inconscient, també en fa l'home del poble, l'humil, aquest que tampoc mai sap el que vol.

D'ací que la nostra política de «em sembla...», «diuen...», «ja sap el què passa?... «sigui una política de cock-tail, de cafè amb llet, de cigaló...

AGUSTI COLLADO.

—Noi, a Don Lacandro no l'entenc: abans anava contra la propietat i ara defensa Casas Viejas.

Senyor Governador de Barcelona... Senyor Cap de Policia... Senyor President de l'Audiència...

Dissabte a Barcelona, es varen cometre dos atemptats i dos atracaments.

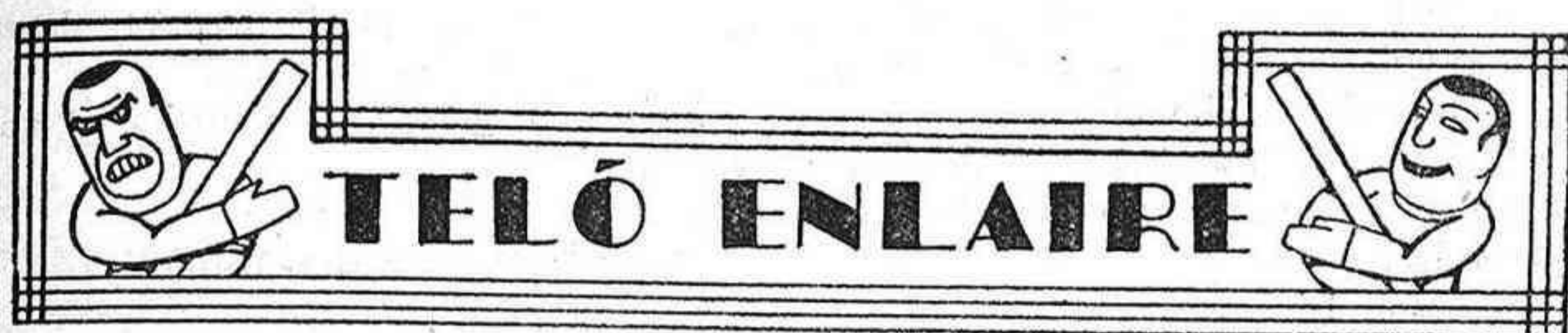
I cada dia hi ha un atracament de més o menys importància.

I, es troben bombes a cada dos per tres.

Senyor Governador de Barcelona... Senyor Cap de Policia... Senyor President de l'Audiència...

Ja és hora de què els barcelonins visquin en pau i tranquil·litat. Però una tranquil·litat ben entesa.

No aquella que té certa gent.

LICEU

La temporada d'hivern del Liceu s'ha acabat. Fou preparada amb presses. Vingué quan un menys l'esperava. Malgrat tot, no ens podem queixar de la temporada.

Hem tingut òpera russa. Molt bé «La Ciutat Invisible» i el «Boris». Hem tingut òpera catalana: «Gala Plàcidia» i «Neró». Hem tingut òpera francesa, òpera italiana, homenatge al Mestre Vives, cinquantenari de la mort de Wagner: «Tristà i Isolda» i «Sigfrid».

Els liceistes han criticat les representacions de «Doña Francisquita» i el comercialisme de portar la Cora Raga i Pau Gorgé, etc. Passem-ho. El que s'ha fet seriosament i amb art acurat puja més alt que les fallides que la temporada pugui haver tingut i el balanç resta molt a favor de la temporada.

No compartim la idea dels que creuen que en temps de crisi sobren les manifestacions d'art. En aquest sentit seguiríem l'exemple de Rússia. Treuríem l'art mercantilista i faríem arribar al poble únicament i exclusivament l'obra de cultura. En la penúria actual, tenim el deure de preparar el futur i no es pot ésser tan simplista desbastant i tallant per a arribar a la conclusió que les despeses que es puguin fer en una temporada d'òpera subvencionada són les que han de salvar l'erari.

Vinga la temporada de primavera en el nostre gran teatre i que, ja amb cicle Mozart o amb cicle Wagner-Beethoven, poguem dir que Barcelona té un lloc on es pot passar una nit d'art, lluny de la grolleria xarona i del rutinisme estantís de la majoria dels nostres teatres.

ROMEA

No hem vist encara la darrera estrena del senyor Màntua. No ens corre pressa. I confessem que, si no fos per l'ofici, la passaríem per alt.

Dissabte passat escoltaven l'obra de Josep Maria de Sagarra, des de la platea del teatre Romena, 11—onze—persones.

Puis Daví, i l'empresa del teatre del carrer de l'Hospital, han arribat a fo-

ragitar del teatre català al públic que li restava.

L'obra de Màntua, que els del «Teatre Català» no han fet traduir ni per Melcior Font ni per Carner Ribalta, no creiem que revisqui el foc de l'entusiasme dels catalans pel seu teatre. Portarà a veure la companyia Vila-Daví un sector de públic pel qual dits senyors tant han glatit i al qual tot ho han sacrificat: el públic xaró de les 1.800 rialles. Després s'anirà per una altra.

Anem arribant on ens havia de portar el comercialisme d'una empresa i el mal gust d'uns actors sense entusiasme ni ideal. El públic, al qual tant s'ha volgut complaure, ha deixat el nostre teatre. Ja ni les tirallongues de versos de Josep Maria de Sagarra fan el miracle. Ara s'espera que el faci el senyor Màntua amb el seu català de porter, agreujat encara per les recomanacions dels de la casa. «No hi poseu éssers». No empreu mots com *freturar*. Tot ben gallinaire i ben aixafat: gust a una fera que els befa i deixa sols als qui volen empatxar-la».

Arribarà aviat hora de posar a les portes del Romena una d'aquelles pedres commemoratives a les quals el senyor Puis Daví és tan afeccionat. Recordaran i perpetuaran el seu pas nociu pels escenaris on s'ha conreat la nostra parla.

APOLO

Roland Dorsay amb els seus 18 cadets.

Moviment. Distracció. Passatemps plaent. En la penúria teatral de Barcelona, en el no saber on anar a caure quan un vol passar la nit al teatre, l'aparició de Roland Dorsay i els seus cadets en l'escenari de l'Apolo cal que sigui remarcada.

No som tan avantguardistes que fem l'apologia del jazz com a cosa de l'altre món i com l'única música. Ho deixem per als que segueixen les modes.

El jazz, quan es mogut per un Roland Dorsay i els seus, distreu i no revolta com revolten les revistetes, les sarsuletes i les comedietes que ens serveixen en la majoria dels teatres.

Queda fet l'elogi que Work ofrena a Roland Dorsay i als seus cadets.

WORK

ESQUELLOTS

Terratrèmols, guerres, revolucions... De tot hi ha a la «villa del señor».

Segurament que del que passa al món en té la culpa la República espanyola.

Hi ha gent d'una intel·ligència tan reduïda que no pensa com vol. Sinó com pot.

* * *

La Veu de Catalunya, abans tan pacífica i endiumenjada, tan empeltada de senyor Esteve i de tortell, se'ns ha tornat demagògica i revolucionària.

Amb motiu de la campanya que fa contra el pressupost que acaba d'aprovar l'Ajuntament, aconsella les classes afectades—aquelles que tenen compte-corrent a tot arreu—que es rebel·lin. I a les empreses privades que s'absentien de Barcelona.

D'això se'n diu patriotisme, catalanisme i creure en Déu.

* * *

Hitler està enfadat amb els espanyols perquè tota la premsa—tota la premsa d'esquerra, naturalment—, va contra d'ell.

Si sabem que això l'enfada, ara és quan més l'atacarem.

Certes persones no ens fan cap mena de llàstima.

Hitler que vagi dient.

* * *

Llegim que, a Perpinyà, s'ha commutat la pena de mort que li fou imposada per la de treballs forçats, a un subjecte qui violà i assassinà una nena de cinc anys.

Som enemics de la pena de mort.

Però som més enemics encara de la indulgència que massa sovint tenen les autoritats per als salvatges que són al món per a vergonya de tots.

* * *

Aquella senyora que es diu Justícia s'ha deixat ensarronar.

L'han entabanat i, amb un zel lamentable, ha disposat l'ingrés del republicà Artur Menéndez a presons militars.

Mentrestant, aquesta senyora, fa l'ullet i alguna que altra moixaina a militars facciosos, a monàrquics i a mals republicans.

No és fàcil que Menéndez trobi a la presó gaires responsables pels successos del 10 d'agost.

Tenia tan poca importància aquell assaig de restauració!

* * *

Al teatre de l'Opera, de Berlín, i mentre tenia lloc una representació de «Rigoletto», uns quants «nazis» agafaren pel seu compte el director d'orquestra i en forma violenta el tragueren al carrer.

Vostès segurament pensaran que això ocorregué degut a l'actuació deficient del director.

Doncs, no senyors.

El foragitaren perquè no era «nazi».

D'això se'n diu KULTUR, i el demés són trons.

* * *

La crisi monetària de Nova York també té la seva part jocosa.

Vegeu, si no, el fet de què en una sala d'espectacles s'anuncià que en pagament de la localitat s'admetien tota classe d'objectes, àdhuc els casolans.

Suposem que algú satisfé l'import amb paielles plats, cassoles i mans de morter.

A casa nostra molts haurien donat bombes.

I ens ho hauríem pres rient.

* * *

A Mèxic els bombers han dissolt una manifestació catòlica.

Contents i remulladets s'han apaivagat els ànims que semblaven molt excitats.

Proposem — si aquest sistema s'arriba a implantar a casa nostra — la concessió d'un premi al bomber que refresqui més.

* * *

Es parla d'un altre 10 d'agost fet amb més propietat, amb més gent a escena i curant, sobretot, les primeres parts.

Es diu que s'han repartit nombroses armes i que aquesta vegada el cop no pot fallar.

Bé. Molt bé.

Què hi diuen a tot això els republicans?

Veiam si algun dia, el que ha començat en comèdia, acabarà en drama sagnant.

* * *

Un anunci d'*El Liberal* de Madrid:

«Caballero herido profundamente por mujeres desea encontrar una buena.»

I signa «Bonifacio».

Sí, vaja, un «Bonifacio» de noms i de fets.

* * *

Miquel Maura — aquell del «yo aullaré, patearé, morderé» — fou interromput diverses vegades en el discurs que encolomà al Frontó Central de Madrid.

En un dels passatges en què Maura digué que ell havia de governar, una veu va respondre: «creu-t'ho», equivalent al «que te crees tú eso» castellà.

A excepció del «morder», és de creure

que l'orador, en aquell moment, devia «aullar» i «patear» de ràbia.

Perquè de gènit, val a dir-ho, el noi en té.

* * *

Mussolini ha felicitat Hitler.

Era d'esperar.

Déu els cria i...

Però... ara hi pensem! «No es permet parlar d'Hitler...»

Psit! Callem!

Correspondència

A. Solé. — Aquest no va; procureu fer-ne d'altres. — Miró. — No ens agraden els vostres versos; són molt tristos. — Francesc Cabanas. — Enterats. Nosaltres estem amb vós: les coses mal fetes cal recriminar-les. — B. Massó. — No us podem complaure aquesta vegada. — Escobar. Heu d'enviar els dibuixos més aviat. — R. Mas. — Anirà. — P. Comas. — No ens agrada. — R. Ramona. — Procurarem complaure-us; procureu que siguin més còmics. — S. Sans. — J. Lacambra. — R. Ripoll. — M. Luna. — Va al cistell.

DONES i HOMES

VICTIMES DE MORENES, FISURES, ECZEMES, FLUÏXOS, COISSOR, HEMORRAGIES INTERIORS i ALTRES MALALTIES HEMORROIDALS DEL RECTE i ANUS i DE LA PELL.

Guareixen de veritat radicalment i ràpida amb

Proktosol-Jeil

Fabricats per "CHEMISCHE FABRIK HENRY COBRS" Hannover
Darrera paraula de la ciència mèdica Alemanya

Representant general:

N. SALLÉS

Apartat, 199
(BARCELONA)

Telèfon 55859

al qual poden dirigir-se cas de no trobar-lo en la seva localitat.

Capsa de 12 supositoris, Ptes. 7'35
Capsa amb un tub d'ungüent, Pts. 5'85

DE VENDA EN TOTS ELS CENTRES
D'ESPECÍFICS i PRINCIPALS FAR-
MACIES.

CAFES DEL BRASIL PER TOT ESPANYA

Exigiu els cafès del Brasil
Són els més fins i aromàtics

CASES BRASIL

BRACAFE

Restaurant CASA JOAN

El més popular i acreditat

LA CASA DE LA PAELLA VALENCIANA
(Especialitat de la casa)

Rambla de Santa Mònica, 21 i 23

Telèfon 23692

Mobles i Matalassos A TERMINIS i SENSE FIADOR

Carrer Santa Anna, 18 - Barcelona

Escopetes - Bicycles - Radio

Vendes a plaços i al comptat
(ES DESITJEN AGENTS)

F. BARÓ

Goya, 11
Tel. 73497
Barcelona

Sucursal a
Esparraguera
S. Antoni, 20

Per anunciar a
L'Esquella de
la Torratxa

Demaneu preus
sense cap com-
promís, a

DOMENEC
DIUMENGE

Argenteria 6 2.ª 2.ª
BARCELONA

BA-TA-CLAN

Marquès del Duero, 85 - Tel. 81374
Tarda a les 8,30 :: Nit a les 9,30

Avui i dies següents: FORMIDABLES DEBUTS

Doratella - Bella Marujita - Guerrero - Conchita Mar-
tínez - Mary de Lis - Marina López - Maruja de Arce
Manolita Mongin. TANI ZERJA

Tots els dies un alegre vodevil - Dancing d'1 a 4 matinalada

FRONTÓ NOVETATS

Tots els dies grandiosos partits, tarda i nit

ELS MILLORS PELOTARIS

Si voleu passar una bona estona, aneu al Frontó Novetats

DETALLS PER PROGRAMES

FEROTYL

Especific de l'
ASTENIA GENITAL (IMPOTENCIA)

(MANCA DE VIGOR SEXUAL)

De la ejaculació prematura (pèrdues seminalis); de la feblesa y molt eficaç per a combatre la NEURASTENIA, en totes les seves manifestacions.

Es el més poixant estimulant de l'activitat neuro-espino-médulo-genital. Sinèrgic i homo-estimulasa de les glàndules intersticials. Producte pluriglandular, completament inofensiu. Mai perjudica, ni lesiona cap orgue, ni el funcionament dels mateixos.

No conté, ni estricnina, ni fosfurs, ni cantàrids, ni cap altre medicament excitant.

PRODUCTE MAGNE E INSUBSTITUIBLE PER A RECOPRAR LA PERDUDA FELICITAT CONJUGAL. PROSPECTES GRATIS

Laboratoris Farmacològics del Dr. W. Dutrem
Alt de Sant Pere, 50 - BARCELONA - Telèfon 18631

Preu: 21'75 ptes.

CERVESERIA EUZCADI

Passeig de Gràcia (cantonada Casp)

Establiment nou

Especialitzat en la

CUINA TIPICA BASCA I CATALANA

i la cervesa

ITURRIGORRI

i del país

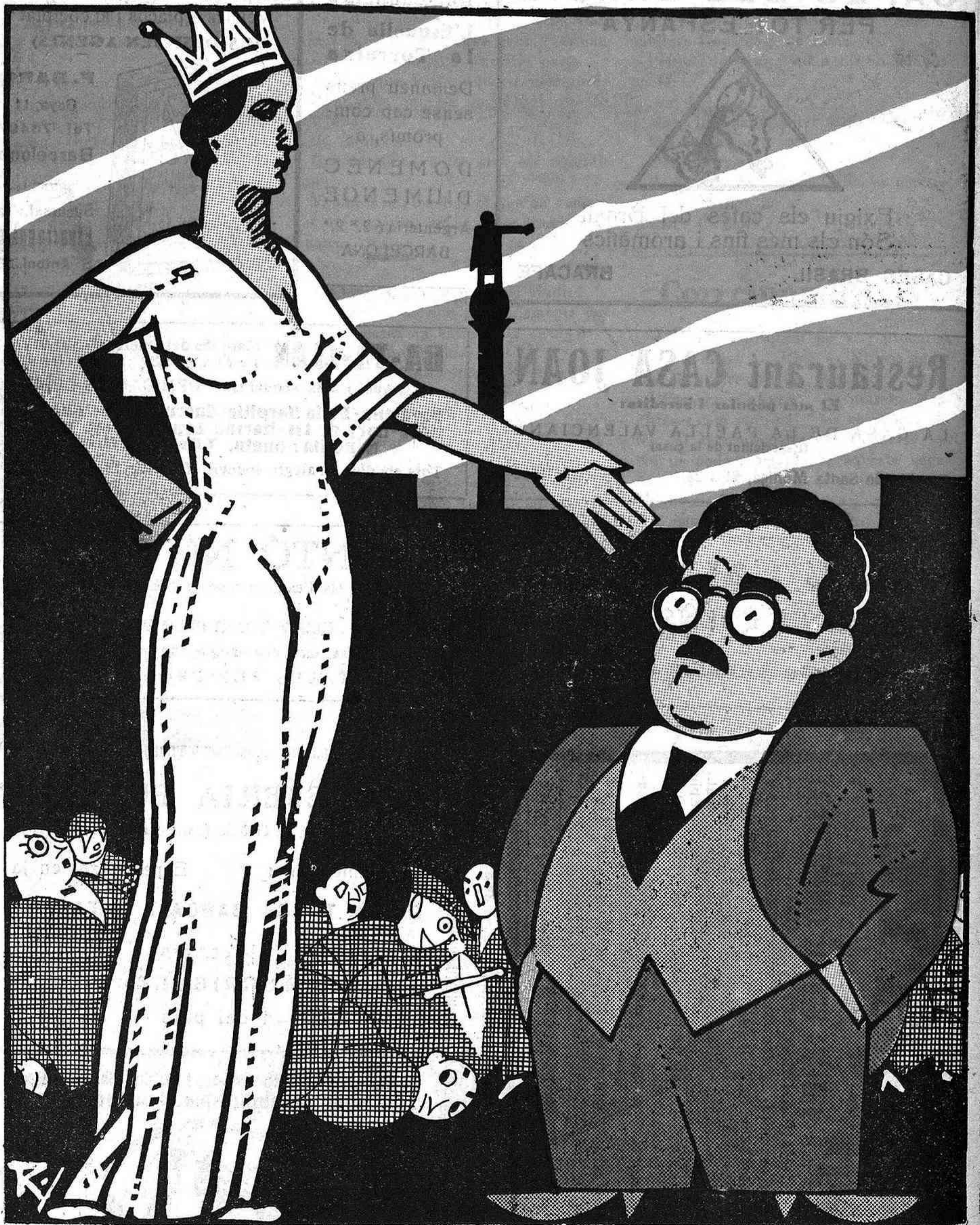
Caruso, Fleta, Tito Schipa, Pau Casals, Sagi Barba, etc., impresionen en discos

La VOZ

de su amo

Compañia del Gramòfono, S. A. E.

—Senyor Amella, mira que amb tants atracaments sembla que tornem a l'any 1918, i amb República no hi ha dret a tornar-hi!